

A vállalatközi üzleti kapcsolatok hálózati modellezése

Szilágyi Győző Attila

Óbudai Egyetem

Biztonságtudományi Doktori Iskola

XV. GAZDASÁGMODELLEZÉSI
SZAKÉRTŐI KONFERENCIA

Budatétény,
2018. június 14.

„AZ ÜZLETI VÁLLALKOZÁS NEM EGY KÜLÖNÁLLÓ SZIGET”

HÅKAN HÅKANSSON

KORÁBBI MEGKÖZELÍTÉS

- Stabil, vagy lassan és kis mértékben változó környezet.
- Kiszámíthatóan változó piacok.
- Független, különálló vállalatok.
- Elszigetelt tranzakciók.
- Saját stratégiát folytató vállalatok.
- Ellátási láncok.
- Komplikált rendszer.

HÁLÓZATELVŰ MEGKÖZELÍTÉS

- Gyorsan és időnként nagymértékben változó környezet.
- Kiszámíthatatlanul változó piacok.
- Egymástól kölcsönösen függő vállalatok.
- Spillower hatású tranzakciók.
- Összehangolt vállalatközi stratégiák.
- Ellátási hálózatok.
- Komplex rendszer.

A KUTATÁS CÉLJA

Hálózattudományi módszerekkel megmutatni, hogy egy 3 szereplős ellátási láncban a vállalatközi kapcsolatok bővítése milyen hatással van az ellátási lánc működésbiztonságára és a tudásterjedés dinamikájára.

A különböző kapcsoltságú ellátási láncok:

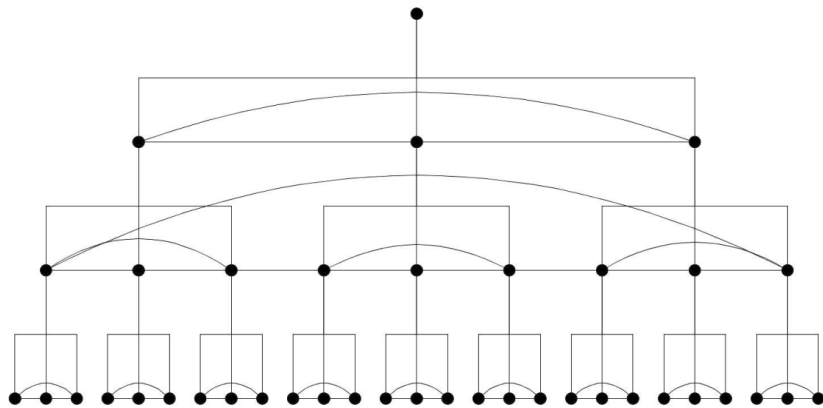
- Milyen topológia tulajdonságokkal rendelkeznek?
- Mennyire ellenállóak a véletlen zavarokkal és a célzott támadásokkal szemben?
- Milyen tudásterjedési dinamikát biztosítanak az ellátási láncban?

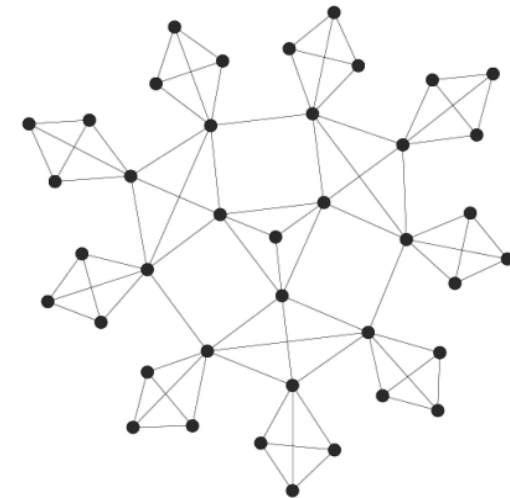
AZ ALKALMAZOTT MODELL

A VÁLLALATI ALAPMODELL

- 40 fős kisvállalkozás. (Összhangban a Danbar-féle kapcsolati létszám határral)
- Hierarchikus struktúra.
- Kétszintű menedzsment.
- „Hierarchikus fraktálnövekedés” eredménye a jelenlegi struktúra.
- Funkcionális keresztkapcsolatok az egyes hierarchia szinteken belül.
- Irányítatlan hálózat. (Kétirányú kommunikáció)

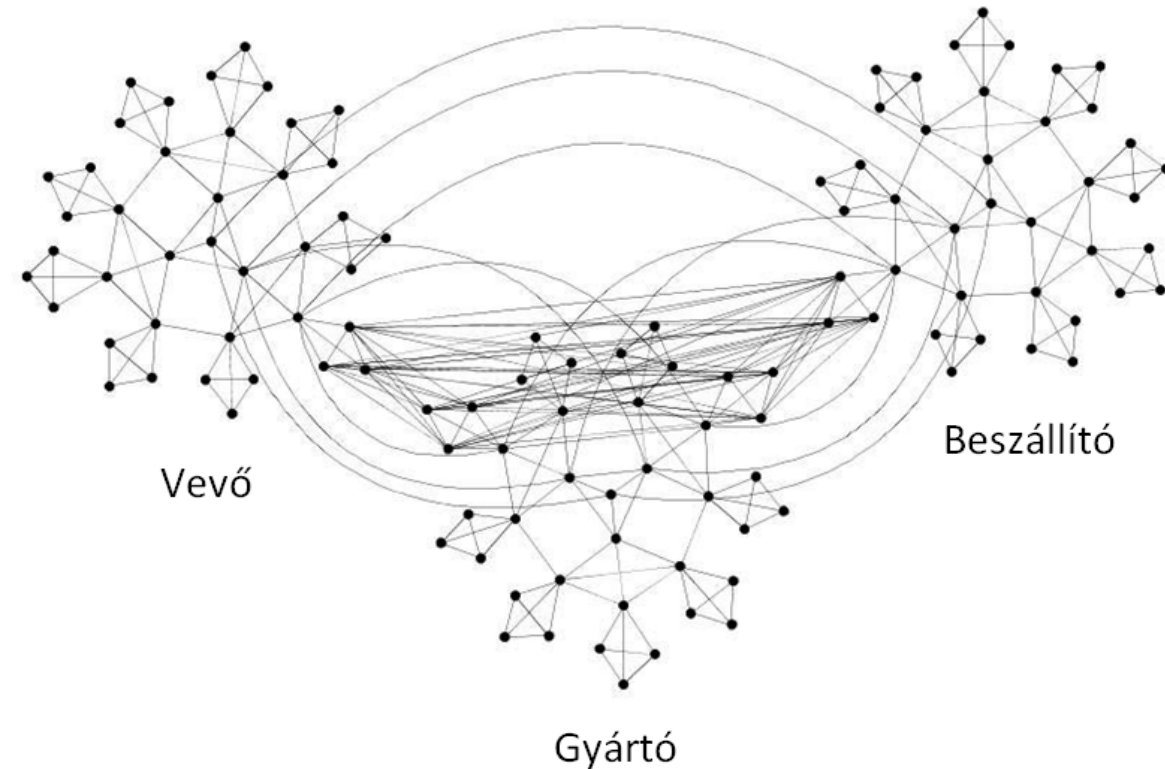
gráfizomorf leképezés

AZ ALKALMAZOTT MODELL

AZ ELLÁTÁSI LÁNC MODELLEK

- Beszállító – Gyártó – Vevő
- Azonos alapmodellre épülő vállalatok.
- 4 különböző kapcsolódási típus:
- Tradicionális együttműködési modell(ek)
- Stratégiai együttműködési modell
- Taktikai együttműködési modell
- Operatív együttműködési modell

KVANTITATÍV EREDMÉNYEK

HÁLÓZATI ALAPINDIKÁTOROK

- A kapcsolatok számának növekedésével változnak a hálózati tulajdonságok is.
- Átmérő: bármely két csúcs közötti legnagyobb távolság.
- Kapcsoltság: a lehetséges összes kapcsolat és a létező kapcsolatok aránya.
- Modularitás: a hálózatban azonosítható csoportok elkülönültsége.
- Klaszterezettség: annak a valószínűsége, hogy egy adott csúcsponttal kapcsolatban álló csúcsok, egymással is kapcsolatban állnak.

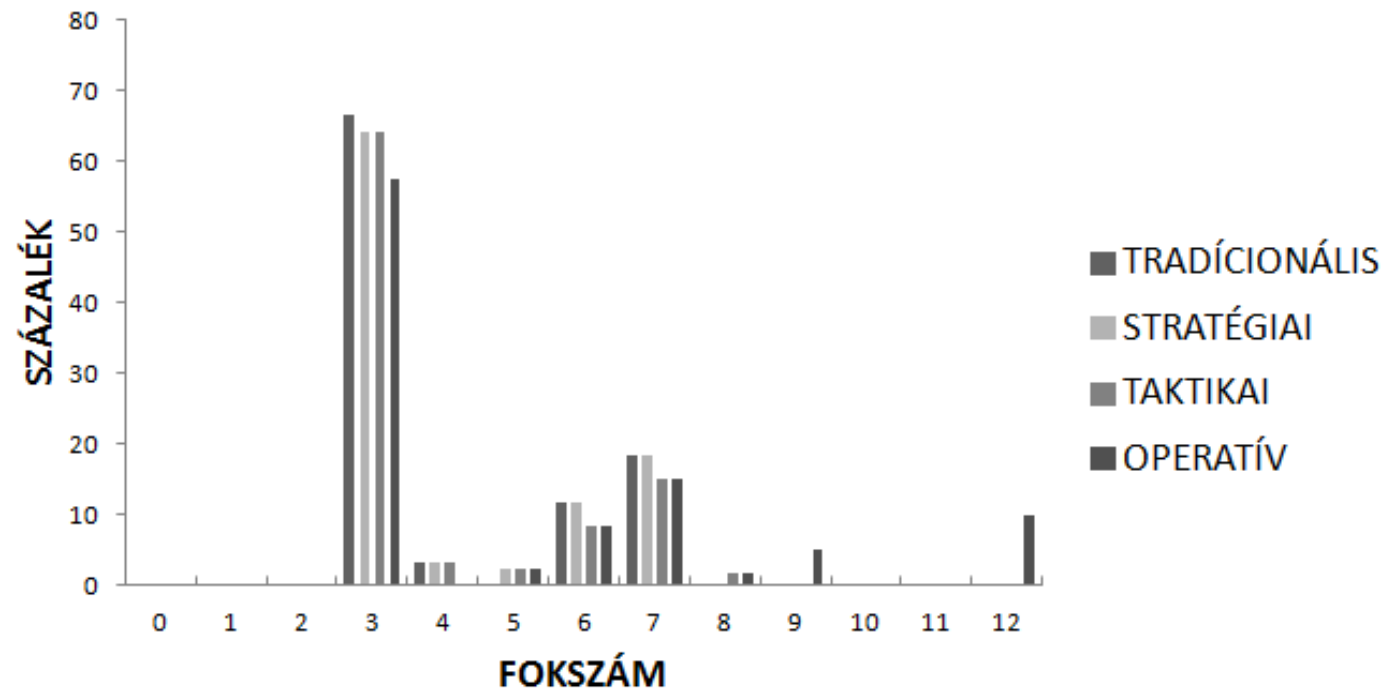
Ellátási lánc típusa	csúcsok	élek	átlagos fokszám	átmérő	kapcsoltság	modularitás	átlagos klaszterezettség	átlagos úthossz
tradicionális	120	247	4,117	9	0,035	0,759	0,782	5,151
stratégiai szintű	120	250	4,113	7	0,035	0,755	0,771	5,04
taktikai szintű	120	259	4,233	7	0,036	0,724	0,762	4,574
operatív szintű	120	311	5,183	7	0,044	0,716	0,765	4,429

KVANTITATÍV EREDMÉNYEK

FOKSZÁMELOSZLÁS

- Az N csúcsot tartalmazó hálózatban a p_k fokszámeloszlás $p_k = \frac{N_k}{N}$ ahol N_k a k fokszámú csúcsok száma.

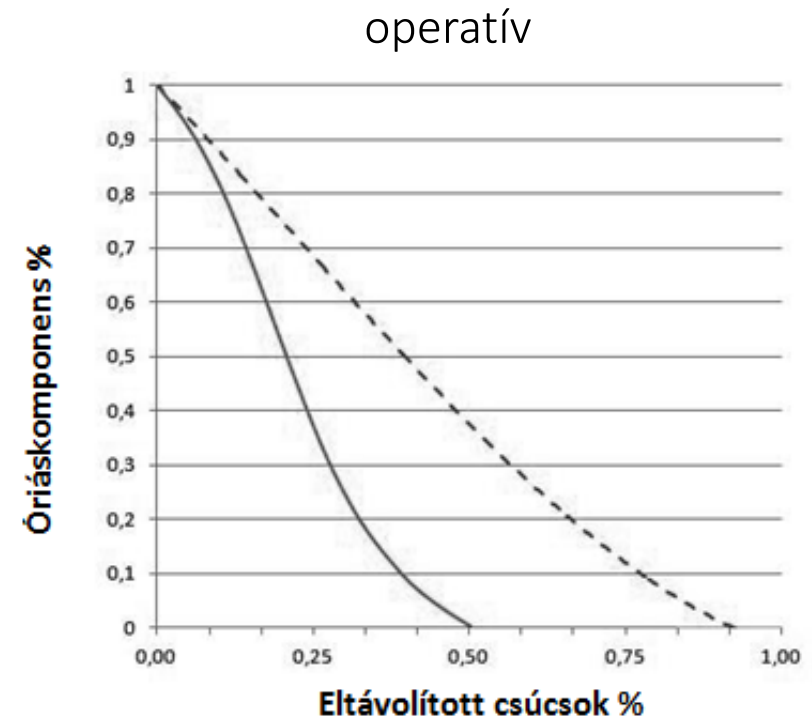
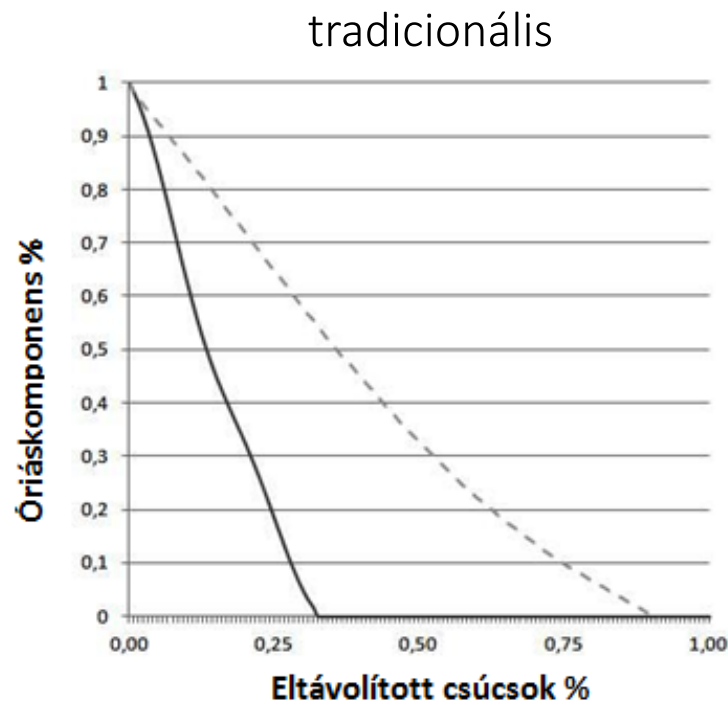
- Nem random hálózat, mert akkor Poisson-eloszlás lenne.
- Nem BA típusú skálafüggetlen hálózat, mert akkor hatványfüggvény szerinti eloszlás lenne.
- Hierarchikus-skálafüggetlen hálózatok, fázisátmenetre utaló jelekkel.
(összhangban Barabási eredményeivel)

KVANTITATÍV EREDMÉNYEK

ROBOSZTUSSÁG

- Véletlen és célzott támadásokkal szembeni ellenálló képesség.
- A csúcsok véletlenszerű és fokszám alapú eltávolítása.
- Óriáskomponens meglétének vizsgálata. (A modellben 10%-os teoretikus határral kalkulálva.)

KVANTITATÍV EREDMÉNYEK

TUDÁSTERJEDÉS

Amit vizsgálhatunk a tudásterjedéssel kapcsolatban:

- Terjedés dinamikája. (különböző interakciós frekvenciával)
- Tudásterjedés szaturációs szintje.
- Terjedési dinamika és szaturációs szint, különböző zérópáciensek esetén.
- Tudásterjedési hurkok (explicit és tacit tudás terjedése)

- Tradicionális modell(ek): a max. távolság 17 (9) lépés, ez az átlagos befolyásolási távolságnál (5) lényegesen nagyobb.
- Stratégiai és taktikai modell: max. távolság 7 lépés.
- Operatív modell: max. távolság 7 lépés, és nagyszámban található 3-as klikkek – tudásterjedési szempontból ezek tacit-tudás hurkok.

ÖSSZEFOGLALÁS

- A hierarchikus-skálafüggetlen alapmodell alkalmas a funkcionális szervezeti struktúrával rendelkező kisvállalat hálózati modellezésére.
- Az alapmodell felhasználásával modellezhetők a különböző kapcsoltságú ellátási láncok, mint hálózatok.
- Minél nagyobb egy ellátási láncban a vállalatközi kapcsolatok száma, és minél több hierarchikus szintet érint, annál jobb az ellátási lánc hálózati zavartűrősége.
- A magasabb kapcsoltságú ellátási láncokban gyorsabb és hatékonyabb a tudásterjedés.
- A jövő vállalataiban egy olyan új szemléletnek kell kialakulnia, ami a vállalatot egy komplex üzleti hálózat tagjaként értelmezi és nem a vállalat piaci pozícióját tekinti az elsődleges mutatónak, hanem a hálózati pozícióját.

Köszönöm, hogy
meghallgattak!

